

DOMOVINA

Izhaja dvakrat na teden. in sicer vsak **torek** in **petek**. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 v za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primeren popust. — Naročnina za celo leto 8 kron za pol leta 4 krona, za četrt leta 2 kroni; ista naj se pošilja: Upravništvu „Domovine“ v Celju.

Dajte nam meščanskih šol!

V deželnem zboru so naši poslanci že v tekočem zasedanju zahtevali, naj ustanovi dežela Slovincem tri meščanske šole: v Žalcu, v Sevnici in v Trbovljah. Zahtevali so nekaj, kar je za nas od življenske potrebe, in kar bi bili že zdavnaj dobili brez prošenj in zahtev, da ne vladajo v Gradcu možje, ki kažejo vsak hip svojo nekulturo, svoj barbarizem napram Slovincem. Saj to dejstvo, da nam nočejo dati šol, da dežela ne skrbi za izobrazbo svojih davkoplačevalcev, je najvišja brezobraznost. Vedeli so, da morajo imeti vražje drzno čelo, ko stopijo pred slovenske poslance in zavržejo to preopravičeno zahtevo. Zato so si izmislili celo kopico praznih izgovorov in zavijanj, da preslepe javnost, da jim ne zaluči v obraz očitanja, da so krivični napram sinom lastne dežele.

Na Štajerskem obstoji v dvanajstih mestih 25 meščanskih šol, 12 za dečke in 13 za deklice. Povprečno pride na vsakih 54.000 prebivalcev po ena meščanska šola, a Slovinci, katerih je v deželi nad 400.000, nimajo nobene! Te številke kriče dovolj glasno o krivici, ki jo trpimo. Imeti bi morali vsaj 8 meščanskih šol, a nočejo nam dati niti ene; dobri smo jim le tedaj, kadar je treba plačevati, a za naš denar ustanavljajo šole Nemcem. Da bi bili oni res kulturen narod, da bi poznali pojem časti, ne bi trpeli, da jim slovenski žulji vzdržavajo šole. Mi, ki smo „minderwert“, moramo ubogim param, nemškim trotnom plačevati, da so v stanu česa se naučiti! Fej, takšna kultura!

V svojem izgovoru so zavijali deželni gospodarji, da se ustanavljajo meščanske šole le po večjih mestih ali večjih indust. krajih. Dobro! Ustanovite nam torej slovensko meščansko šolo v Celju, ako vam je Žalec premajhen. Ustanovite nam jo v Trbovljah, ki je po številu četrta največja občina na Štajerskem; tu se bo dobilo go-

tovo zadostno število učencev, katerih niste hoteli najti dovolj po vsej Savinjski dolini za šolo v Žalcu.

Nadalje so navajali gospodje, da smo spodnještajerski Slovinci večjidel poljedelci, da naš kmet ne ljubi meščanskih šol itd. Ali ne spoznate, da je to že višek budalosti, katero morejo roditi človeški možgani! Kako naj naš kmet ljubi meščanske šole, ako pa nobene nima! Naši poljedelski sinovi, kadar dovrše meščansko šolo, ne pojdejo v kmete, temveč med uradnike ali nadaljujejo svoje študije na kaki višji šoli in bodo meščani! Ali ima meščanska šola svoje ime kakor lucus a non lucendo?

Kot nadaljni vzrok, zakaj nam ne ustanove meščanskih šol so navedli to, češ, da današnja meščanska šola tako več ne dosega svojega namena, da ni niti „ptič“ niti „miš“, da potrebuje temeljite preosnove, da jo preurede, kot zahteva duh časa. Res, ta izgovor bi utegnil budali zapreti sapo! Ali čujtel Predno se izvrše te reforme, bodo pretekla najbrže leta in leta, desetletja in desetletja. Nas, Slovinci, bode pa pitati s tem izgovorom.

Dajte nam meščanskih šol, in mi bomo čakali lahko reform, potem boste lahko preosnovali naše šole; a če jih nimamo, jih tudi preosnovati ni moči.

Ali zdaj pride glavna točka, zakaj Slovinci ne dobe svojih šol: V njih se ne bi ponemčevalo! To je tisto nesrečno jedro, okoli katerega plešejo vsa zavijanja graških gospodov. Slovenski učenci bi se učili v svojem maternem jeziku. To pa je greh, to je zločin, in tega nočejo imeti na vesti naši politični angelji! Niti to jim ni dovolj, da se v slovenskih meščanskih šolah poučuje nemščina kot obligaten predmet po pet ur na teden. Kaj menite, da so slovenski dečki kakšni gornještajerski trotni?

In še nekaj so si izmislili graški vladarji: Nimamo potrebnih knjig! — Ako jih nimamo, do-

bimo jih v enem letu, in še prej, ako obljubite, da nam ustanovite šolo. Poskusite naše moči, dajte nam priliko, da pokažemo, kaj zamoremo.

Kolo časa se vrti neprestano, boj za obstanek postaja vedno divjejši in brezobzirnejši in zahteva od človeka vedno več moči. Mi potrebujemo novih šol, mi pojdemo po poti razvoja zmeraj višje in nikdar ne bode utihnili naša zahteva:

Dajte nam meščanskih šol!

Belgrajski kraljevi dnevi.

III.

Pri kronanju se je živo pokazala vsa pristrčna ljubezen in udanost srbskega naroda do svojega kralja.

Edenindvajsetega septembra je naznanjal o svitanju zjutraj 21kratni grom iz topov s Kalimėgdana mestu in narodu, da je napočil dan kronanja. Skozi mrak je donel peket konj, ropot bobnov, povelja in korakanje vojaštva, ki je tvorilo v vseh ulicah špalir. Tudi topničarstvo z vsemi topovi je napolnilo trge — priprost a jako pomemben izraz udanosti. Gnječa v ulicah je dospela ta dan do viška. Od ranega jutra se je drvela neštevilna množica po ulicah, na tisoče jih je bilo prišlo še tekom noči. Utis, ki ga je delala ta v raznovrstnih, mnogobrojnih nošah tako pestra množica zlasti ta dan, je nepopisen. To je čisto poseben, nam popolnoma tuj milje, ki bi nudil posebno modernim slikarjem neprimerno več utisov, kakor solčna, glasovita a ravno vsled tega že šablonska in zastarela Italija.

Tu diha jug, a povsem drugačen jug kakor je italijanski ali španski, poseben svež, čist dihanje po tem miljeju, vse žije življensko moč, naravnost in kipečo svežost: Balkan, Balkan! Naš sever, ki je jugu in torej tudi Balkanu poklonil svojo kulturo, bi lahko sprejel tu enakovredno darilo: svežo neposredno, naravno življensko moč; svežo sapo, ki diha tukaj skozi vse življenje. In

LISTEK.

Ob pričetku šole.

(Beseda slovenskim materam.)

Počitnice se nagibajo k svojemu koncu in v nekaj dneh se bodo zopet odprli šolski prostori, da sprejmejo učečo se mladino v svoje okrilje.*) In ž njo bodo prihajali novinci ob strani svojih mater, ob roki svojih očetov, ozir. odraslih bratov in sester — plaho in tiho, kakor smo prihajali nekdanj tudi mi. Nam starim leta hitro teko, ali tudi mladina kmalu odraste in z dovršenim 6. letom ima že država pravico do nje t. j., da jo kliče v šolo. Otroci čestokrat željno pričakujejo prvega šolskega dne, mi pa resno uvažujemo ta trenutek, v katerem napoči odraščajočemu državljanu toli pomenljiva doba: doba vsestranske gojitve duševnih in telesnih zmožnosti, doba šolske naobrazbe, ki naj vzgoji mladino v kremenite zna-

čaje, ji položi temelj za uspešno tekmovanje v boju za obstanek, in ki ji naj omogoči, da bo tudi svojim staršem na stare dni v tolažbo in podporo. Ali ni vzvišen ta namen in ni li vreden občega zanimanja?

In v tej dobi bi imela šola staršem marsikaj povedati. Toda teh ni blizu! Dostikrat niti ne na povabilo. V večjih mestih, kakor na Dunaju, v Brnu in drugje se prirejajo v to svrhu takoimenovani „roditeljski večeri“, kjer stopi šola po svojih učiteljih z zbranimi starši v neposredno dotiko in se ž njimi o šolski mladini pogovarja in posvetuje. Take skupščine se prirejajo z velikim veseljem in največjim uspehom. Gotovo pa je tudi, da je taka naprava poučnemu in vzgojnemu delovanju šole le na korist, kajti le tam, kjer hodita šola in dom „roko v roki“, je uspeh šole zagotovljen, a delovanje učiteljev primerno olajšano. Preveč bi se oddaljil od stavljene si naloge, če bi hotel razpravljati o tem predmetu obširneje; zadostuje naj, da opozorim nanj.

Oziraje se torej na začetek šolskega leta, priporočam našim skrbnim materam, katerim je v prvi vrsti poverjena domača vzgoja, da uvažujejo sledeča navodila:

Skrbite, da bo vaš otrok prišel v šolo takoj

prvi šolski dan. V tem oziru se — žal — opaža velika malomarnost množine staršev, ki imajo za zakasneli vstop v šolo najrazličnejših izgovorov na razpolago. Tako se torej pripeti, da je od 70 do 80 in več vpisanih novincev v šoli — navzočih le kakih 20. Kaj naj učitelj ž njimi počne? Če bi hotel začeti s poukom, zaostanejo tisti, ki jih ni v šoli. Domu jih ne sme poslati, a s tistimi, ki so se zakasneli z vstopom, mora pričeti od kraja. Toda kedaj pridejo ti? Pride že naslednji dan določeno število vseh? Znabiti! In šola čaka in čaka in zraven potekajo tedni in meseci, in učitelj še ni videl vseh svojih otrok. To je torej prvi križ, ki ga ima učitelj v 1. razredu, toda ne povzročajo mu ga otroci, temveč ga zakrivi nepremišljenost staršev.

Preskrbite otrokom potrebne šolske reči. Sicer bi bilo nujno želeti, da dobe učenci vse šolske potrebščine v šoli zastonj, kakor se to godi že po nekaterih državah. Mi učitelji bi bili tega zelo veseli. Poklicani krogi naj razmišljujejo o tem. Učenec brez šolskega orodja je podoben vojaku brez puške, kovaču brez kladiva, predici brez kolovrata. Delo zaostane, nam pa je čas odmerjen in hiti svojo pot po pregovoru: „Ura teče, nič ne reče“.

*) Na mnogih šolah so že začeli s poukom pred 14. dnevi, ozir. 4 tedni. Mnogo pa je šol, ki začnajo šolsko leto šele s 1. novembrom. Take zmešnjave ni v nobeni kronovini, kakor jo imamo pri nas na Štajerskem. Prilicno spregovorimo o tem še besedo.

kdo bi trdil, da bi bilo to darilo nevredno prvega?

V ponosnem, veličastnem sprevedu odpravil se je kralj zjutraj ob osmi uri v kronanjsko cerkev. Krasen, bajen spreved je bil to, posebno po različnih čarokrasnih uniformah, ki so tvorile s tako različnimi nošami zbranega ljudstva krasno, bogato kompozicijo. Na čelu so jezdili glasniki s kraljevim praporom, trobeči iz svojih fanfar veličasten motiv. Sledilo jim je konjenišvo, potem pehota, potem pa mnogo častnikov peš nosečih stare srbske prapore iz osvoboditeljnih bojev in z zastavami vseh srbskih polkov. Za temi je jezdil kralj sam, na krasnem belcu v bogati gala-uniformi. Za njim je jezdil črnogorski prestolonaslednik Danilo in ob njegovi strani srbski prestolonaslednik Gjorgje in princ Aleksander. Sledila je številna bogata suita, potem v prekrasnem vozu princezinja Helena s črnogorsko princezino, obe v belih oblekah; zadnja je nosila čudovit diadem v laseh. Pristrčno sliko je nudil prihodnji voz. Z gospo Nenadovičevno se je tu vozil najmlajši kraljev sinček, princ Pavel. Boječe zroč krog sebe je pozdravljajal neprenehoma s čepico na desno in levo. Ta slika je bila tako ganljiva, tako pristrčna, da so se zasvetile v marsikaterem očesu solze. Sledilo je še mnogo častnikov, med njimi tudi znani polkovnik Mašin. Vojaštvo je zaključilo spreved. Poslanei in diplomati so se bili podali že prej v cerkev, kjer so pričakovali kralja. Sto in edenkrat je zagrmel med kronanjem grom iz topov na Kalimegdanu. Dolgo že Srbija ni bila videla kronanja, niti ne, ko je kralj Milan leta 1881 proklamiral Srbijo za kraljevino. Zato se imenuje tudi Peter I. Prvoenčani.

Od kronanja se je vračal kralj v istem sprevedu, toda v kronanjskem ornatu. Dva častnika sta vodila konja, drugi so mu nesli plaščev rob. Krona je zelo okusna, kakor je znano, je iz topa Karagiorgja osvoboditelja, in je močno pozlačena in bogato z biseri okrašena. Ljudstvo je venčanega kralja radostno pozdravljalo; čuden slučaj je ganil zbrani narod do solz in povečal splošno radost in srečo. Ves teden že je deževalo, na predvečer kronanja je dež ponehal, a še v jutro, ko je kralj jezdil v cerkev, so zakrivali temni oblaki nebo. Med tem pa, ko se je vršilo v cerkvi kronanje, se je razvedrilo.

Čisto in jasno nebo se je bočilo nad Belimgradom. Svitlo je solnce zasijalo na vračajočega se kronanega kralja, živo so se poigravali žarki s krono in obsipavali kraljevo glavo s svitom. Komaj je dospel kralj v konak, se je nebo zopet stemnilo in viselo sivo nad stolico. Ljudstvo si to tolmači kot blagohotno znamenje nebes, kot znak bodoče sreče in miru. Dal Bog! Bog čuvaj Slovana Petra, Bog čuvaj njegov srbski narod!

Ves dan se je gnetla množica po mestu in pesebno krog konaka, da vidi svojega kralja, katerega kot pravega demokratskega kralja spoštuje, ljubi in občuduje, in podala krasno veličastno sliko.

Učvrstite novincu v spomin vsaj njegovo rojstno in rodbinsko ime. Smelo trdim, da 75% na novo vstopivših ne zna imenovati svojega priimka. Na vprašanje: „Čegav si?“ navadno molči in ker ni znal, je žalosten, da se zjoče. Drugi pa se odreže, da je atov pa mamin, kar je sicer vse lepo, ali za učitelja, seve, nezadostno.

Na vprašanje: „Kako ti je ime?“ zvemo, če gre po sreči, da je Jurče, Tonče, Pepek, Anzek, Mica itd., več ne! „Kako se pišeš“, tega vprašanja skušeni učitelj nití ne stavi novincu, ker bi bilo brezuspešno.

Enako je potrebno, da izročite novince kakemu starejšemu učencu iz vasi v varstvo in spremstvo. Primeri se, da otrok osamljen zgreši pot, kar vznemiri nemalo stariše pa tudi šolo.

Navaditi je treba učence, da opravijo doma telesno potrebo. V tem oziru je z začetniki v šoli dostikrat velik križ. V šoli moramo gledati na največjo snago in sicer tako v razredih, kakor na straniščih, hodnikih in okoli poslopja sploh. Ali v tem oziru nam mladina ne malokrat zmeša račun. Posledica tega je mlaka pod klopjo in mokre hlačice in premočeno krilce na drobnem telescu obupanega novince. Da ne govorim še o hujšem. Red in točnost glede telesne snage sta

In par ur pozneje je ta slika minula... Pred mojim očesom se pomiče neskončna siva slavonska ravan s svojimi koruznimi polji in ledinami in tvori v tej svoji enolični pustini teman kontrast k svitlim, krasnim utisom kronanjskih dni.

Ernest Kalan.

Celjske in štaj. novice.

— **Gospa Nadina Slavijansky** bo imela svoj koncert „Narodnem domu“ v Celju dne 21. decembra t. l.

— **G. Anton Bezenšek**, prof. v Plovdivu, je praznoval dne 13. t. m. petindvajsetletnico svojega zaslužnega delovanja v tujini. Ob tej priliki je bil odlikovan od bolgarskega kneza z najvišjim redom za „nauka uskustvo“. Slavljencu, ki ima mnogo zaslug za slovensko književnost in znanstvo, naše najpristrčnejše čestitke!

— **Godbena šola v Celju**. Na mnogostransko izražene želje sklenil je godbeni odsek „Čitalnice v Celju“ ustanoviti godbeno šolo in s tem zadočiti občutni potrebi, ki se od dne do dne bolj kaže. Namen godbene šole je dvojen: izšolati si prvič dobro izurjen naraščaj za „Narodno godbo“, s katerim se bode ista polagoma spopolnila, in dati drugič priliko posebno učeči se mladini na tukajšnjih učnih zavodih, da si z malimi stroški prilasti spretnost na enem ali drugem instrumentu. Dasiravno bode obseg godbene šole prvo leto bolj skromen, vendar je smelo upati, da se bode obseg od leta do leta širil in skromno ustanovljeno godbeno šolo spremenil v popoln godben zavod. Poučevala se bode v prvi vrsti violina, za godben naraščaj pa tudi vsi drugi instrumenti in so učne moči že sedaj zagotovljene. Da pa bode mogoče vse potrebno za začetek ukreniti, vabi godbeni odsek že sedaj vse one dečke iz Celja in bližnje okolice, ki imajo veselje do godbe, da priglase svoj pristop kapelniku „Narodne godbe“ gosp. Fr. Korunu v „Narodnem domu“ v Celju. Za one učence, ki hočejo pozneje sodelovati pri „Narodni godbi“, bode pouk brezplačen in se jim tudi instrumenti preskrbe, drugi gojenci godbene šole pa plačajo majhno učnino, ki se naznani pozneje. S poukom začelo se bode že tekom novembra, zato je želeti, da se učenci kolikor mogoče hitro javijo. Natančnejša pojasnila se vedejo ob pristopu.

— **Celjske „mavte“ in voznja po mestu**. Premnogokrat smo že tožili čez celjske mavte, ki bolj kakor vse cestne mavte, katere smo imeli, ovirajo promet. Cestne mavte so bile ravno zaradi zadrževanja voženj odpravljene. V Celju imajo pa še vedno mavte za nekdanje obzidano mesto in sedanji župan Rakusch z odločujočimi drugimi mestnimi očaki imajo veliko korist od tega, da morajo iz bogate Savinjske doline vsi vozovi iti mimo njih. Letos pa, ko celo leto popravljajo prejšnjo Hummerjevo hišo, morajo mnogokrat po pol ure stati vozovi pred okrožnim sodiščem na eni in na razkrižju mestnih ulic pred „staro apoteko“, da se odpre ozka cesta za vožnjo naprej.

za naše zdravje tako važna činitelja, da bi bila vsaka beseda glede iste odveč. Naloga šole je, da to pospešuje.

Ko pripeljete otroka k vpisovanju, ne zabite naznaniti g. šolskemu voditelju morebitne telesne hibe, ki jih ima naš začetnik. Vedno se mu bolehavost ne bere raz lica, osobito, ako je podvržen epilepsiji t. j., če ga rado tare ali celo meče, je li kratkoviden, li dobro sliši itd. Vse to je za nas velike važnosti. V novejšem času se dela na to, da se učenci ob vstopu v šolo zdravniško preiščejo. Enkrat bomo v tem oziru tudi mi na boljem.

Ne plašite otroka pred šolo. Ta strah, ki je znotraj votel in zunaj ga nič ni, vam nič ne koristi, otrokom pa škoduje in je šoli na kvar. Sicer se pa otrok že v prvih dneh prepriča o neutemeljenosti vašega žuganja in pretenja in starejši učenci kot bratje in sestre mlajšega so v tem oziru dostikrat pametnejši od starišev! Torej čemu to?

Zadostuje naj! Sicer bi mogel še mnogokaj navesti v prilog dani nalogi, toda najvažnejše je povedano.

Šolsko življenje je za stariše v prvi vrsti, za rodoljuba in državo pa posredno tolike važ-

Nekateri vozniki krenejo že pri okrajnem glavarstvu v glediško stezo („ulica“ je za ta ozki pot previsoko ime). Pa ko so že notri v tej soteski, zapazijo, da jim gre od gledišča sem voz nasproti in potem tiščijo vozove nazaj, pri čemer se gubi čas in trpi človek, živina, voz in oprava. — Vsako mesto, ki pozna svojo nalogo, bi zato že moralo zdavnaj odpreti vozovom Wokannov prostor in iz njega izpeljati cesto na „graben“. Naj se pritožimo? — Graški namestnik bo pritožbo po svoji šegi „ekspeditivno“ vrgel pod klop! Deželni odbor bode pa prijazno namežiknil Rakuschu.

— **Rakusch, prodajalec železnine — velik prijatelj protestantov**. Celjski župan, vulgo Julče, ki ga rede slovenski groši, je pokazal še ob vsaki priliki največje navdušenje in živo ljubezen za protestantstvo; to smo že tolikrat navedli in dokazali. Evo novega slučaja: „Protestanti hočejo, če jim njihov Bog podeli to milost, enkrat — kedaj, ni zapisano v stoletni pratiki — sezidati protestantsko cerkev na tako imenovanem „otoku“. Iskali so prostor kakor mačka svoje gnezdo, in glej, našli so ga. Dobro! „Purgarmajster“ Julče jim je prodal štirjaški del od svojega travnika v meri 1 oral 728 sežnje, ali 83 ar. 73 m² za 10.000 kron, torej 1 m² za 120 kron. Ravno poprej pa je prodal isti možakar gospodu Unger-Ullmanu stavbišče na istem travniku v meri 19 arov 75 m² za 7900 kron, torej 1 m² po 4 K. Potemtakem je dal protestantom zemljo $\frac{3}{4}$ krat ceneje kakor pa pristnemu Nemcu Unger-Ullmanu. — Kot rečeno: Rakusch, prodajalec železnine, je velik podpornik protestantov, ker jim gre na vso moč na roke, da dobe svojo cerkev. Vsak tak slučaj si bomo vestno zabeležili in ga povedali slovenskim kmetom. Počasi, a gotovo se jim bodo odprle oči. Le tako naprej!

— **„Jaz sem edini nemško-nacijonalni mesar v Celju“** tako se ponaša kričeči mesar, ki je pred kratkim otvoril svojo obrt na tukajšnjem Glavnem trgu; znani Oechs pa potrjuje to ponosno besedo J. Bukscheka, ki je sicer tudi rojen Slovenec, a je postal podlaga tujčevi peti, ker mu je baje zloglasna „Südmärka“ posodila denar. Za takim človekom Slovenci nikoli ne bomo tožili, rajši pokadimo za njim, da izdajski smrad ne okuži slovenske zemlje. V svesti si svoje obljube objavimo ime vsakega odpadnika občinstvu, da se bo vedelo izogibati takšnih judežev. Pripomnimo še, in pri tem nas obliva stid, da par slovenskih celjskih rodbin hodi po meso k temu südmarkinemu, pangermanskemu mesarju in da so slovenski gostje nekje jedli meso Bukschekovih krav, ki smrdi po judeževih groših!! Pričakujemo, da Celjani ne bodo blatili svoje narodne časti in ne podpirali baš najzagrizenejših renegatov. Mi smo na straži!

— **Celjani — Slovenci, ne izgubimo narodnega ponosa!** Nemška gledališka družba v Celju je odprla svojo „budo“ in začele so se zopet komedije, da nikol in nikjer takšnih! Neslane glume nemških pisacov, ki stresajo za groš svoje

nosti, da pač zasluži, da se mu posveča največja pozornost. O tem priobčim ob svojem času še nadaljnih člankov. Za danes kličem: Šola se vaših otrok veseli; čim pridnejši, čednejši in ubogljivejši so, rajši jih bomo imeli.

Ob morju.

Slika. Spisal Ant. Novačan.

Tiste dni sem bil žalosten in tožilo se mi je po domovini. Ob vihnem jadranskem morju sem hodil. Dasi so bile moje noge trudne in težke, — zakaj prepotoval sem že mnogo — in dasi me je nekaj vleklo nazaj k domovini v to mirno pristanišče popotnikov, sem vendar šel naprej, v mislih v domovino, v resnici pa v tujino. In nikdo ni tedaj videl mojih solz, da bi ti pričal o mojem trpljenju, o domovini. Nikdo ni tedaj vedel o mojem boju, nikdo me ni vzdramil iz onemelosti in mi rekel: Glej, tu je pot v domovino.

Samo široko besneče morje je vsprejelo moje solze in jih neslo bogvekam. In zašumelo je divje, pluskalo ob bregove.

Morda se je v globočini morja v svoji bajni palači zbudil bog Pozejdon in nevoljen nad ne-

„vice“, pač ne delajo skomin zavednim in ponosnim Slovencem. O tem smo prepričani, a izjeme se najdejo povsod! Slišali smo namreč, da hoče nekaj gospodov vseeno biti deležnih teh „špasetelnov“, ali recimo, da to ni res; omeniti pa hočemo še enkrat ono nesramno razžaljenje, vsled katerega ostane celjski nemški „hram modric“ zaprt Slovincem. Ob navzočnosti slovenskih obiskovalcev so pred leti padle na imenovanem odru te-le infamne besede: „Was fließt über?“ „Die Windischen, weil sie überflüssig sind“. — Kdor ima še kaj moške časti v sebi, se bo po tem ravnal. Slovenska noga naj ne prestopi praga mestnega „teatra!“

— **Opozarjamo** še enkrat na zabavni večer, ki ga priredi „Slov. del. podp. društvo v Celju“ v soboto, dne 22. oktobra t. l. v svojih društvenih prostorih. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina prosta. Torej na veselo svidenje!

— **Grozna nesreča** se je pripetila včeraj, 20. t. m. pred dvanajsto uro opoldne med železniškim skladiščem in celjskim kolodvorom. Majdičev hlapec Weis se je hotel skobacati na težak „parizar“, ki je bil naložen s pšenico. Med tem so konji prepotegnili in hlapec je padel tako nesrečno z voza, da so mu šla kolesa čez nogo ob strani do ramen in mu poškodovale tudi glavo. Menda se bo težko rešil smrti.

— **Zaprli so v Celju** radi tatvine Rakuschovega hlapca Iv. Geršak-a.

— **Predlog za odpravo tretjega plačilnega razreda ljudskih šol — odklonjen.** Deželni odbor je v svoji človekoljubnosti seveda zavrgel predlog poslanca Robiča in drugov, naj se v tretjem plačilnem razredu nahajajoče ljudske šole premeste v drugi plačilni razred. Ta sklep utemeljuje na vse mogoče načine, da bi prepričal učitelje o svojem nepristranskem postopanju. Navaja, da bi deželo v slučaju odprave III. plač. razreda zadeli stroški okrog 153.000 kron, katerih ne bi bilo mogoče pokriti, ne da bi se zvišale deželne doklade. Seveda, kadar bi se imelo skleniti kaj, kar bi v prvi vrsti koristilo slovenskim prebivalcem dežele, tedaj ni nikdar denarja, tedaj so vse blagajne prazne, a kadar se gre podpreti Nemce, tedaj je denarja v izobilju. To je politika nemškega deželnega odbora!

— **Celjane — Slovence** vabimo, da se v nedeljo v lepem številu popeljejo v Laški trg, kjer priredi vrlo „Bralno društvo“ ob 4. uri popoldne v dvorani delniške pivovarne svojo gledališko predstavo. Zavest, da gledamo Celjani radostnih oči na živahnejši narodni razvoj v sosednjem trgu, dá našim soborilcem novih moči. Na Laškem se nam obeta lepša prihodnost.

— **Sličica iz Laškega.** V trgu se je naselil nedavno slovenski gostilničar, Ivan Muzga. Njegov sosed, tudi krčmar, Bohuslav Falta, — iz katerega gnezda je ta ptič zletel, kaže ime — pa je hotel uničiti in spodriniti neljubega tekmeča, zakaj Falta je zagrizenec prve vrste. In začela se je med njima prav prijazna konkurenca, a nemčurski

oštir je omagal. Marčnega piva ne toči več, temveč samo ležaka (Lagerbier). Slovenska korenina g. Muzga, je seveda vesel svoje zmage.

— **Zmagoslavna vest od Sv. Kristofa pri Laškem.** Sinoči smo dobili iz Laškega sledečo brzojavko: „Dosedaj v nemškutarskih rokah se nahajajoča občina Sv. Kristofa je danes, 20. t. m., prešla po hudi borbi v vseh treh razredih v slovenske roke.“ — S tem je zbrisan črni madež, ki je tri leta onečaščal to občino. Zdaj so dogospodarili nemčurji, in upamo, da za vedno. Živeli vrli slovenski volilci! Naprej zastava Slave!

— **Občinske volitve na Teharjih.** V ponedeljek, dne 17. t. m. zvečer je postala nenadoma teharska omrežena črna tabla pri občinski pisarni prav zanimiva, saj je prišla prav natihoma nanjo listina, ki naznanja Teharčanom, da je volilni imenik za občinske volitev skozi osem dni na ogled razpostavljen v občinski pisarni. Ta imenik pa je strašno pomajkljivo sestavljen; premnogo volilcev je izpuščenih, katere so najbrž nalašč prezrli. Vrli Teharčani, zdaj je čas, porabite ga dobro, da boste v svoji občini domači, slovenski posestniki gospodarji.

— **Žalec.** Že 6 let je preteklo, odkar se je ustanovila „Zveza slovenskih prostovoljnih požarnih bramb za Spodnje Štajersko“, in vkljub temu, da se je opetovano apeliralo na vsa slovenska gasilna društva, da pristopijo k „Zvezi“, se je temu le malo društev odzvalo. In kaj je temu vzrok? Na to nam pač ni težko odgovoriti. Ker ima naša „Zveza“ ime „slovenska“! Bože mili! Mar je to res tako strašilo, da človek kar obledi če se le imenuje? In drugi vzrok je najbrž to, da imajo v „Zvezi“ stoječa društva poveljni jezik slovenski. Dragi brambovci, mar naj ima slovenska požarna bramba drug poveljni jezik kakor slovenski? Kje na vsem božjem svetu pa najdete narod, kateri bi se izobraževal in uril v njemu ne-razumljivem jeziku? Mar je res med Slovenci tako malo narodnega ponosa in samozvesti, da se bi sramovali lastnega jezika? Kam pa smo prišli? Učimo se vendar od drugih narodov spoštovanja samega sebe, da nas bodo potem tudi drugi spoštovali! Marsikatero prostovoljno gasilno društvo pa misli, če je pri deželni, seve nemški zvezi, da dobi potem večjo in obilnejšo podporo. Toda to je puhel izgovor! Kajti slovenska društva dobivajo ravno iste podpore kot nemška, ker prilagajo Slovenci k ognjegasnemu zakladu ravno tako svoja 2% od plačane zavarovalnine kakor Nemci. Uzroka ni torej nobenega, da ne bi vsa spodnještajerska gasilna društva pristopila k slovenski zvezi. In zato pa apelujemo na vsa ona gasilna društva, katera imajo še kaj samozvesti in narodnega ponosa, da pristopijo k zvezi in pokažejo, da niso podlaga tujčevi peti. V kratkem ima zveza svoj letni občni zbor; upamo da nam bode takrat že možno poročati o pristopu mnogih, da, vseh slovenskih požarnih bramb. Pri zborovanju, ki se vrši 30. t. m., bode izvrševalo več požarnih bramb skupno vaje z brizgalnicami, in

takrat naj pridejo gledat oni, kateri pravijo, da brez „nemške komande“ še človek kihnuti ne more, in videli bodo, da je ravno nasprotno resnica.

— **Štajersko šolstvo.** Štirirazrednica v Novi cerkvi se je razširila v petrazrednico, enorazrednica v Narapljah v dvorazrednico. Nemški „Schulverein“ je razširil svojo enorazrednico v Rog. Slatini v dvorazrednico, kjer bo podučeval nek nadučitelj Fr. Janisch. — V Pišecah je postal nadučitelj g. J. Medved. Za učitelja-voditelja v Skomre je prišel g. A. Canjko. Stalno sta nastavljena g. Peter Jankovič v Rajhenburgu in gđ. Vinc. Novak v Globokem. Premeščeni so gg.: nadučitelj Kl. Wratschko od Sv. Ožbolta ob Dravi k Sv. Emi, učitelj R. Košar iz G. Polskave v Runeče, učiteljica gđ. Marija Vučnik iz Hoč v Št. Rupert v Slov. gor. in gđ. Cec. Teržan iz Čadrama v Hoče. — V Braslovčah je nastopila učit. služba gđ. Berta Meglič iz Vranskega.

— **Na Celjsko-Velenjski progi** še vedno ni dvojezičnih napisov. Mi smo doslej milo prosili za to mrvico pravice, a dobili nismo niti drobtinice, ki padajo z bogatinove mize. Naše prošnje so udarjale ob gluha ušesa, zato je sedaj na mestu resna zahteva. Slavno ravnateljstvo državnih železnic! Dajte nam, kar nam gre po božjem in človeškem pravu. Ne grešite zoper temeljni državni zakon, spolnite željo samega cesarja, ki je prisegel na ustavo, ki bodi pravična vsem avstrijskim narodom! Justitia regnorum fundamentum! Naša zahteva je tako upravičena, in vi žalite neusmiljeno in predrzno našo narodno zavest. Vsaka krivica najde svoje plačilo!

— **Brežice.** Ako se pelješ iz Zidanegamosta proti Zagrebu, zapaziš, da vlada v nedeljo popoldan po vseh železniških skladiščih tih mir, razven postaje — Brežice. Res je, da je tu tovrni promet nekoliko večji kakor na srednjih postajah, a radi tega naj bi imela brežiška postaja nekoliko več skladiščnega osobja, da bi ne bilo potreba v nedeljo popoldan po živinsko mučiti istih par ljudi, kateri delajo ves teden neprenehoma od 6. ure zjutraj do pol 8. ure zvečer in ki imajo redkokada med tednom čas pošteno kositi opoldan. In kak utis dela na človeka, če sliši, kako na žive in mrtve ropoče v brežiškem skladišču v nedeljo popoldan. Tako hudo vendar še ne prede južni železnici, da bi ne mogla preskrbeti tam enega ali dva moža več. Južna železnica kaže na tako nizek način svoj „Sparsystem“, da prihaja ne le s človekoljubjem navzkriž, temveč ona že navadno skopari, saj pri ponočnih vlakih navadno ni na brežiškem kolodvoru niti poštene razsvetljave.

— **Opiraje se na § 19** tisk. zak. pozivljam cenjeno uredništvo, da z ozirom na notico „Ponikva ob južni železnici“ v „Domovini“ z dne 14. oktobra t. l. št. 80 objavi v prihodnji številki nastopni popravek:

Ni res, da se je pred kratkim v dopisu v „Domovini“ očitalo meni: da je on glavni krivec v ti za slovenski narod sramotni prikazni, ker je ob letošnjih volitvah in tudi ob volitvah v državni zbor tamošnje prebivalstvo naščuval k strastnemu odporu zoper kandidata slovenske narodne stranke dr. Ploja in delal pod pretvezo naprednjaštva za neslogo ter priporočal kandidata g. Zdolška p. d. Kristana, kar je moglo slovenski stvari le škodovati.

Res je, da se mi je v zadevnem dopisu le očitalo: „Takega moža (Kristana) so vam postavili kot kandidata znani ponikarski narodnjaki, kakor polic. svetnik Podgoršek“ in „naravnost smešno je bilo videti g. polic. svet. Podgorška, kako je letal za volilci ter jim obetal zlate gragove, ako volijo edino zveličavnega Kristana; kot desna roka mu je bil falirani agent in znani „Hajlovec“ Jamnikar, kar je pa sam kot neresnično že popravil v številki 77 „Domovine“.

Franc Podgoršek
magistratni polic. svetnik.

Ponikva ob juž. žel. 15. oktobra 1904.

K popravkom g. Podgorškega pripomnimo, da so nekoliko nejasni. Gospod popravljalec ne pove, ali je agitiral zoper kandidata slovenske narodne stranke ali tega ni storil. Po naših informacijah je slednje storil v prav izdatni meri. Kaj tacega je pa po sodbi pretežne večine mislečih ljudi na Slovenskem naroden greh, ker je moglo biti le v

prijetnimi sanjami zavzdignil trizobačo in razburil morje, da bi pri bučanju in gromenju vodá ne občutil toliko notranjega nemira . . . Nemara pa je nastal v dnu globočin boj med morskimi somi, in njih lomastenje je vznemirilo boječe valčke, da se dvigajo in kipe od strahu in skušajo zagrniti drug drugega. Ali pa se je, bogvedi zakaj, razkačil bog Eol in viharji, njegovi podložniki so mu pobegli, in zdaj preganjajo morske valove na vse strani. In morje se brani in kipi, vre . . .

In za hip se mi je tudi zazdelo, da morje ne besni, nego me vabi v svoje naročje; šumenje je bila mila prošnja, lepo doneča pesem . . .

Kaj bi? Morski valovi bi me gostoljubno vsprejeli in me zazibali v večno spanje. Ne bilo bi vzdihovanja, ne pekočega kesanja, tudi solz bi ne bilo.

Obupno sem gledal v morje. In tedaj si priveslala ti, o domovina, na belem čolničku sem po Jadranskem morju smehljajočega obraza, čista in nedolžna kakor tedaj, ko sem te začel spoznavati in ljubiti.

Zasramoval sem se, ko sem ti pogledal v srečni obrazek. A po kaj si prišla? Zakaj si priveslala tako svečano?

In med penečimi valovi? Povej, pokaj? Ali si me prišla rešit?

Reši me, o domovina!

„Kaj stojiš revni moj sin? Zakaj si odšel iz mojega naročja? Negovala sem te in ljubila sem te, a zato si me zapustil. Tuje matere ne poznajo tvojega trpljenja in so trdosrčne in ljubijo samo svoje. Kaj begaš po svetu? Ne bi li ostal v presrečnem svojem domu tih in zadovoljen? Vrni se moj sin!“

In zajokal sem pred domovino in moje solze so zopet padale v morje . . .

Rešila si me, o domovina . . .

Zvedela si za moje trpljenje in zajokala gorko nad izgubljenim sinom. In šla si me iskat in našla si me in rešila si me. Tuja mati pa ne pozna mojih nadlog, zato me je pustila v obupu . . .

Morje se je pomirilo. Ne buči več in tudi ob bregove ne pluska. Prikazalo se je solnce in se ogleduje v morju. Z zlatimi žarki se drhteče dotika njegove površine. In morje se blesti, kakor da bi nevidna roka sejala po njem najdražje bisere . . .

In videti je kakor nebo v tihi lunini noči posuto z zvezdami.

In morje se je smejalo. Lahno in prijetno šumljanje valov mi je segalo v dušo.

Moje srce je mirno kakor morje.

Domovina, pozdravljena!

škodo slovenski stvari. Če bi se na drugih krajih postopalo podobno kakor v šmarskem okraju, bi se prav lahko zgodilo, da bi v volilnem okolišu s 95% prebivalstva slovenske narodnosti bil izvoljen vsled nesloge Nemec ali renegat. Kar se je zgodilo, tega ne spravi s sveta milijon popravkov! Naša priča je — ves šmarski okraj!

— **Loka pri Žusmu.** Celo v naš skriti kot je našla pot moka iz slovitega „štinkmalna“, ki stoji zraven celjskega mesta. Kar zasmrdelo je po vaseh naokoli, pa smo takoj rekli, to je „štinkmularski smrad“. Onegavi bajtarček jo je kupil, pa ne vem, ali za-se, ali za tistega nemškutarskega oskrbnika, ki je dal Bračkov volilni oklic nabijati po volovskih hlevih. Za vso okolico pa bi bilo najboljši, če bi Flori nazaj nesel tisti meh, ki so mu ga nemškutarji nasuli. Kupovali te moke ne bomo, saj že od daleč smrdi; tudi prašičev ž njo ne bomo pitali, ker se bojimo, da bi nam ne pokrepali.

— **Dva brata se zastrupila.** Ko je moral te dni Ferd. Macenovica z Velikega vrha pri Zavrču k vojakom, spremil ga je njegov brat Jurij na kolodvor. Sabo sta imela „sredstvo za moč in pogum“, katerega sta dobila od neke ciganičice. Pred odhodom sta to sredstvo povžila; bil je arzenik. Jurij je umrl drugi dan. Ferdinanda so pa v Celju dobili v železniškem vozu mrtvega.

— **Ptujski okrajni zastop,** ki se je rekrutiral iz nemčurjev, ima zdaj prav lepo priliko, da pokaže, če hoče res delovati samo v blagor kmeta, kakor se je giftni „Štajerc“ tako ustil pred volitvami. Zadnji nalivi so v ptujskem okraju napravili grozno škodo; tako se je od 11. do 12. t. m. utrgal ob okrajni cesti pri Cerkovcu na hrvaški meji velik kos gore in zasul cesto v daljavi 100 m 2 do 3 metre visoko z zemljo in drevjem. Promet s Hrvaško je pretrgan. A da bi se ta ovira odstranila, se doslej še ni zgodilo ničesar. Ravnotako je vse okrajne ceste v goratih krajih mestoma podsul plaz, hudourniki so jih raztrgali in odplavili tlak, mostovi so poškodovani. V vsem okraju znaša škoda gotovo več tisoč kron, in kje naj se te dobe, to bodi prva skrb našega okrajnega zastopa. Zdaj čemo videti, kako se bo obnesel, in v koliko bo sploh izpolnil svoje sladke obljube, katerih je imel pred volitvami polna usta. „Štajercijanci“ le na noge, stegnite vratove, izbulite oči v svoje nemčurske bogove! Gledali boste čudo! Ptujska nemčurska druhal vas bo odrešila, če ne, pa vsaj odvezata vam bo polne mošnje. Ptujski okrajni zastop mora zgraditi več novih cest, ki so nujno potrebne, ima torej premnogo posla, naj torej pokaže, kaj zna in hoče; razkrinkali bomo neusmiljeno vse njegovo delovanje in upamo, da se v kratkem zredči število „štajercijancev“. Naj ptujska gospoda zdaj govori, zdaj ima rešiti celo vrsto pekočih vprašanj. A seveda, zdaj bo gotovo zopet začela dolžiti prejšnji okrajni zastop, češ, da je ta kriv vseh grehov, kar jih imajo na vesti ptujski renegati.

— **Nekaj o umrlem g. Francu Kočevanju.** „Domovina“ je naznanila svoj čas smrt Franca Kočevanja v Mariboru. Pokojnik je bil nečak cesarskega svetovalca dr. Kočevanja v Celju in brat deželnega poslanca in posestnika Ivana Kočevanja. V letu 1876. si je ustanovil lastno vinsko trgovino v Mariboru, kar mu ni bilo ravno težko, ker si je prej kot sotrudnik prištedil lepo svoto denarja, ki mu je služil za podlago poznejše obširne vinske trgovine. Ves čas je prav rad podpiral domačine, ki so bili v Mariboru v tem ali onem stanu. Za svoj rojstni kraj, narodni trg Središče je vedno imel toplo srce in odprte roke. Leta 1888., ko so Središčani obhajali štiri-stoletnico potrjenj pravic trga, daroval je v proslavo tega čina za umetni ogenj, kakoršnega ni poprej in ni pozneje v Središki okolici bilo videti, čez 300 gld. in ko je nekaj let pozneje nekaterim Središčanom pogorelo, je bil pokojnik prvi, ki je poslal znatno svoto v podporo ponesrečencev. Ko so Središčani ustanovili požarno brambo, je priskočil s podporo in je ostal podporni ud tega društva ter mu v oporoki volil 1000 K. Ravno tako se je spomnil v oporoki veteranskega društva v Središču z 1000 K. — Šoli je bil vedno prijatelj. Pokazal je to mnogo-krat v življenju ter je podaril za siromaške učenčke v Središču 400 K. Zdaj ob svoji smrti je sporočil tudi svoto 400 K za dijaško kuhinjo v Mariboru. Ustanovil je tudi štipendij za enega

dijaka na mariborski realki. Svoje ožje domovine se je spomnil z volilom 2000 K za stavbo nove cerkve v Središču, ter je določil cerkvi v Središču ustanovo 1000 K. Za mariborske reveže je podaril 4000 K s pripombo, da morajo biti tega darila deležni reveži brez razločka narodnosti in vere. Za središke siromake je odločil 2000 K. Razun tega je odločil še svoto, katere obresti se morajo od slučaja do slučaja porabiti v dobrodelne namene v Središču in v Mariboru. Obdaril je še razna dobrodelna društva v oporoki, ostalo premoženje je zapustil sorodnikom in svoji edini hčerki. Za svoj pogreb je odločno zahteval, da naj je kar mogoče priprost. Priprost spomenik kaže blizu pokopališke kapelice v Mariboru prostor, kjer počiva telo vsestranskega dobrotnika z napisom: Franc Kočevan, vinotržec, veleposestnik in častni občan Središkega trga, rodil se 1838. v Središču, umrl 16. julija 1904 v Mariboru. V čast umrlega se še mora omeniti, da je bil zelo vlijuden in svojim uslužbencem prijeten gospodar. Spomnil se je vsakega služabnika v svoji oporoki in obdaril vsakega viničarja z 200 kronami. — Toliko v spomin blagemu možu, narodnjaku in človekoljubu.

— **Občni zbor „Zgodovinskega društva za slovenski Štajer.“** Dne 12. oktobra se je v mariborskem „Narodnem domu“ vršil občni zbor tega za štajerske Slovence zelo važnega znanstvenega društva. Prvotno se je nameravalo, da se to zborovanje vrši v starodavnem Celju, ker je pa bilo treba voliti društvenega predsednika, se je občni zbor sklical v Maribor, kjer ima društvo svoj sedež. — Vkljub svojim težavam, ki jih prinese vsak začetek, in našim slabim razmeram je vendar društvo že prvo leto častno izvršilo svojo nalogo. Rednih udov je imelo društvo 240, med temi so štirje vplačali dosmrtno udnino (po 100 K). Poverjenikov za zbiranje starinskih in narodopisnih reči ter za poročanje o slučajnih najdbah je društvo po raznih krajih južne Štajerske nastavilo 19. Nabralo je tudi že lepo število starin in nekaj narodopisnih predmetov, društvena knjižnica pa šteje blizu 400 del (večinoma darilo rajnega predsednika Mateja Slekovca). Društvo je priredilo dvojce predavanj, eno v Mariboru, eno v Skokah na Dravskem polju, ki se je posebno dobro obneslo, in pokazalo, kako dovezetno je naše priprosto ljudstvo za zgodovino svoje domačije.

Na slovstvenem polju je začelo društvo izdajati znanstveno glasilo „Časopis za zgodovino in narodopisje“, katerega II. zvezek se ravnokar tiska in bo cel letnik obsegal kakih 14 pol. Tak list bi bil v čast vsakemu slovstvu. Tudi poljudno knjižico je izdalo, „Skoke pri Mariboru“, ki se dobi pri društvu po 10 h.

Novim predsednikom je bil izvoljen g. dr. Pavel Turner. — Občni zbor je izrazil tudi sožalje g. deželnemu nadzorniku Fr. Levcu zaradi smrti njegovega sina, ki si je ravno za štajersko zgodovino stekel že lepih zaslug.

Sprejela se je med drugimi tudi resolucija, ki priporoča rodoljubom, naj svoje knjižnice in morebitne zbirke ob smrti prepuščajo društvu, ker se le prepogostoma knjige, rokopisi in starinske reči poizgube ali pod nič prodajo trgovcem.

Društva še čaka v bodočnosti velika naloga, da vzbudi in zbere moči, ki bi obdelovale razne panoge domače zgodovine in narodopisja, ter da osnuje južnoštajerski narodni muzej, ki bi bil ponos štajerskih Slovencev. Zato je občni zbor tudi izrazil iskreno prošnjo do vseh zavednih rojakov, naj društvo po močeh podpirajo. Redni udje plačujejo na leto 5 K ali 100 K za vselej, podporni udje pa kakšnokoli svotico ali pa darujejo kak predmet za muzej.

— **Novice od Sv. Trojice v Slov. goricah.** Ob zadnjem deževju sta zaradi hudih nališov Pesnica in Velika nenadno izstopili. Vso trojiško okolico je skoro poplavlila voda in udrila na sedmih krajih čez okrajno cesto. Promet s Ptujem je bil popolnoma pretrgan, in iz Maribora dva dni nismo dobili pošte. Posestnikov sin, Daniša, je na vozu v vodi zgrešil pot, in kobila vredna 600 kron, mu je utonila. Na isti cesti je tudi neka ženska utonila, gazeč po vodi. Take povodnji ljudje že 22 let ne pomnijo, in vendar se Pesnica v našem kraju še ne uravna. — Zadnje deželnozbornske volitve v trojiških občinah niso ugodno izpadle, Bračko je dobil okoli 130 glasov več kakor dr. Ploj.

— **Nadškof Kohn na Štajerskem.** Bivši nadškof olomuški, dr. Kohn je kupil graščino Ehrenhausen od barona Salvija.

Deželni zbor štajerski.

V seji v torek, dne 18. t. m. je deželni odbornik Stallner odgovarjal na interpelacijo posl. Kočevanja radi regulacije Pesnice. Povedal je, da se doslej zato ni mogla izvršiti, ker se upirata občini Možganjci in Šmarjeta!

Posl. dr. Jurtela je utemeljeval predlog glede podpore dijaškim kuhinjam v Celju, Mariboru in Ptuju. Poudarjal je, da deželni zbor vsako leto dovoli nemškim dijaškim domom v Celju in Ptuju izdatne podpore iz deželnih sredstev. Navaja vzroke za ustanovitve „Studentenheim-ov“: Prvi nagib je bilo podpiranje revnih učencev, drugi, da dobe nemški učni zavodi dovolj učencev, in tretji vzrok, da se dijaki vzgoje v strogo nemškem duhu. Podpor tem zavodom nikakor ne morejo biti deležni slovenski dijaki, ker jih ne sprejemajo v zavod. — Njegov predlog ki smo ga zadnjič objavili, se izroči finančnemu odseku.

Poslanec Resel utemeljuje svoj predlog glede spremembe § 58. drž. šol. zakona in deželnega zakona o ustanavljanju in zdrževanju javnih ljudskih šol. Naglašal je potrebo, da se občine razbremenene šolskih stroškov, ker je ustanavljanje in zdrževanje šol dolžnost države.

Poslanec Robič je interpeliral zaradi zemeljskih plazov na koroški železnici nad Mariborom, ki spravljajo v nevarnost življenje in imetje, a se ničesar ne ukrene v odpomoč.

V sredo je poslanec Robič utemeljeval predlog, naj se odpravi tretji plačilni razred pri ljudskih šolah. Povdarjal je, da je vsprejem tega predloga nujno potreben v interesu vsega šolstva. S tem predlogom bo odpravljena kričeča krivica, ker so zdaj na novo nastavljeni učitelji mnogo na slabšem kakor pa so bili, predno so se učiteljske plače regulirale. Izgovor, da finančni položaj dežele ne more prenašati nadaljnega bremena, je ničev. Govornik je prepričan, da III. plač. razred ne more obstojati, in se ga mora odstraniti. Potrebna sredstva se bodo našla gotovo, ako večina ne bo iskala strankarskih vzrokov, da predlog zavrže. Navaja pritožbe, ki so došle glede tega od vseh strani in izraža prepričanje, da so danes šolske razmere dosti slabše, kakor so bile pred 30imi leti. — Predlog je bil izročen odseku, in ta ga je zavrzel.

Poslanec dr. Hrašovec je poročal o zadevi zemljiškoknjižne zagotovitve pravnih razmer na javnem blagu. Nato je deželni odbor stavil svoj predlog glede občinskih zadev, ki je bil sprejet. — Poslanec dr. Jurtela je vložil predlog za podporo po uimah oškodovanim prebivalcem v Juršovcu.

Društveno gibanje.

— **V Št. Pavlu pri Preboldu** priredi „kat. izobraževalno društvo v nedeljo 23. oktobra ob 3. uri popoldne v gostilni g. Fr. Vedenik (na Pekovcu) veselico s sledečim vsporedom: Veseloigra „Dr. Vseznal in njegov sluga Štipko Tiček“ in srečolov z mnogimi lepimi dobitki. K obilni udeležbi vabi odbor.

— **„Slov. čitalnica in bralno in pevsko društvo Maribor“** priredi v nedeljo, dne 23. okt. t. l. v veliki dvorani „Narodnega doma“ gledališko predstavo. Uprizori se Čevljar baron. Burka s petjem in godbo v 3 dejanjih. Spisal R. Hahn, poslovenil J. Alešovec. Godba Hauptnerjeva. Vstopnina: Sedeži v parterju 1.—5. vrsta 1 K 40 v, 5.—10. vrsta 1 K 20 v, 10.—15. vrsta 1 K, sedeži na galeriji 80 v, stojišča v parterju 60 v, dijaške in vojaške vstopnice 40 v, stojišče na galeriji 40 v. Začetek ob 8. uri zvečer.

— **Akad. tehn. društvo „Triglav“** priredi v soboto, dne 22. oktobra 1904 svoje I. redno občno zborovanje v društvenih prostorih. Spored: 1. čitanje zapisnika zadnjega zborovanja; 2. poročilo odboro; 3. poročilo upraviteljevo; 4. poročilo društv. sodišča; 5. slučajnosti.

Druge slovenske novice.

— **Nov zdravnik.** Gospod J. Demšar, doktor medicine, se naseli v Ljubljani kot praktični zdravnik in nastani v novem poslopju Mestne hranilnice. G. dr. Demšar je specialist za kožne in spolne bolezni.

— V Ljubljani je bil aretiran v torek ključarski pomočnik Franc Malinger. Celjsko okr. sodišče ga zasleduje radi hudodelstva tatvine.

— Celjski „Stinkmühle“ je našel na Kranjskem svoje odjemalce. Ne bi verjeli tega prežalostnega dejstva, da ni prišlo v javnost popolnoma gotovo zagotovilo in jasni dokazi: Celjski smradljivi mlin prodaja Kranjcem svojo moko! Neki ljubljanski molar je namreč tožil pred sodiščem gotovega Priboschitza, menda bo to nekakšen Rakushev agent, ker je bila prodana moka iz nemčurskega „stinkmühle“ pokvarjena. In ob tej priliki, ko je sodišče zahtevalo, naj dva nepristranska moža razsodita o kakovosti moke, je Priboschitz izjavil: „Ako hočete imetne nepristranske izvedence, ki ne kupujejo moke pri nas, boste jih v Ljubljani težko dobili!“ — Iz te izjave je razvidno, da večina ljubljanskih in sploh kranjskih molarjev kupuje blago od celjskega smrdečega mlina. To je naravnost nekaj gorostasnega! Mi, štajerski Slovenci smo delali z vsemi silami na to, da poučimo narod, kak namen ima „Stinkmühle“, da bi namreč rad uničil slovensko podjetje enake vrste, a zdaj nam kranjski molarji delajo ravno v kljub. Javna tajnost je, da nima celjski nemčurski mlin po Sp. Štajerskem skoro nič odjemalcev, da pa so se celjski nemčurji že večkrat pobahali, da razpeča njikov mlin največ moke po Kranjskem. S tem so nam kranjski molarji takorekoč onemogočili v tem oziru vsak vseh, oni bodo krivi, da se „Stinkmühle“ vzdrži in s tem pojači in okrepi spodnještajersko nemčurstvo. Zdaj smo zopet videli, kako izginja po Kranjskem prava narodna zavest. Upali smo od središča slovenske zemlje vsaj moralne podpore, a zdaj smo prejeli v dar narodno pohujšanje. Ako je kranjskim listom kaj mari razvoj in napredek celjskega slovenstva, tedaj jih nujno pozivljemo, naj združeno z nami nadaljujejo započeti boj zoper to, da bi slovenski denar pospeševal nemčursko obrt in njenega ustanovitelja, proslulega Rakuscha, ki bi naš narod najrajši takoj iztrebil iz dežele. Bratje, mi vas pozdravljamo!

— Štirinajsto in petnajsto letno poročilo podpornega društva za slovenske visokošolce na Dunaju za šolski leti 1901/02 in 1902/03. Odbor tega društva poroča o društvenem delovanju v 14. in 15. letu, to je za dve leti obenem. Obe leti je posloval isti odbor. Društvo šteje 59 ustanovnikov; več jih je ta čas umrlo, ki so v oporoki znatne vsote zapustili v ta namen. Dohodkov je imelo društvo v šolskem letu 1901/02 vsega K 4341'67, od katerih pripada K 60'— osnovni glavnici, ki je narasla na K 17.072'95; v šolskem letu 1902/3 pa je bilo vseh dohodkov K 5564'49, od katerih pripada K 220'— osnovni glavnici, ki je narasla na K 17.292'95. — Stroškov je bilo l. 1901/02 K 4581'61, v šolskem letu 1902/03 pa K 5569'—. L. 1901/02 je bilo 496 vloženih prošenj, od teh se je ugodno rešilo 435; l. 1902/03 je bilo 477 vloženih, 426 ugodno rešenih prošenj. — V petnajstih letih je društvo razdelilo: 42.047'42 kron. — Podatki v poročilu dokazujejo veliko važnost in potrebo podpornega društva za slovenske visokošolce na Dunaju. Zato se ga naj vsi njegovi dobrotniki spominjajo tudi v prihodnje; treba je, da društvo pridobi še novih dobrotnikov, zlasti onih, ki so kedaj na Dunaju študirali in onih, ki so od društva prejemale podpore ter so sedaj v dobrem gmotnem položaju. Darila sprejema l. društveni blagajnik: g. dr. Klement Seshun, dvorni in sodni odvetnik na Dunaju, I. Singerstrasse 7.

Dopisi.

Žalec. Žalska prostovoljna pož. bramba goji že več let željo, omisliti si parno brizgalno v svrhu uspešnejšega in izdatnejšega delovanja v boju zoper ogenj! Samo ob sebi pa je umevno, da nobeno prostovoljno gasilno društvo nima nikakega premoženja, razven prostovoljnih doneskov. Tako se tudi žalski požarni brambi godi. Da si zamore nabaviti parno brizgalno, obrnila se je že opetovano do vseh svojih prijateljev in dobrotnikov z vljudno prošnjo za prostovoljne doneske. In z veseljem moremo beležiti, da naš glas ni ostal glas upijočega v puščavi, ampak vsakdo, do katerega smo se obrnili, je prispeval po svoji

moči na altar človekoljubja. Naj bode vsem tem potom izrečena najiskrenejša zahvala! Ker nam pa za nabavo moderne in najboljše parne brizgalne še vedno manjka 3000 K, se obračamo še enkrat do vseh Savinčjanov, osobito pa Žalčanov in do vseh prijateljev ognjegasilstva, da blagovolijo vsak po svoji moči z denarnimi prispevki pripomoči, da si zamore žalska požarna bramba v kratkem omisliti parno brizgalno. Ravno v to svrhu bode priredila žalska požarna bramba dne 8. decembra t. l. miklavžev večer z gledališko predstavo, petjem in prosto zabavo, na kar prijazno opozarjamo že sedaj slavno občinstvo. Vsi naši dobrotniki, kateri bodo na ta način prispevali, naj blagovolijo poslati na naslov „Prostovoljne požarne brambe v Žalcu“. Imenik vseh darovalcev z darovanimi svotami priobčimo po končanem nabiranju v „Domovini“.

Podčetrtek. Iz vseh krajev se pošiljajo poročila in različne vesti o volitvah, vsepovsod kažejo dopisniki s svojimi dopisi, kako napreduje slovenska stvar, le o našem trgu še ne ve javnost, kako so se razvile razmere v zadnjih letih. Če si ogledamo izid zadnje deželno-zborske volitve in premislimo, da so hoteli naši nasprotniki na vso moč ohraniti to gnezdo, da bi nas Slovence potem res pritiskali in v istini bili „deutsche Unterdrücker“, kakor so se sami nazivali v neki številki graškega lista „Tagespost“, tedaj moramo pač reči, da je napredovala slovenska stvar v Podčetrtku, da še imamo vrle može ne le v trgu samem, ampak tudi v okolici, kateri so na dan volitve mnogobrojno prispeli na volišče, da so oddali tamkaj 32 glasov za dr. Ploja, med tem ko so nasprotniki naši, v kljub svoji veliki agitaciji in tistih še večjih lepakov, s katerimi so po noči (!) ogrdili in posmradili slovenske hiše, ker si po dnevu niso upali, spravili skupaj komaj 18 glasov za orehovskega preroka Vračka.

A žal imamo pa tudi take ljudi, in med njimi zlasti je neki trgovec, ki v kljub svoje slovenske narodnosti in v kljub, da je šele pred kratkim priromal iz sosednje Hrvatske, da ima same slovenske odjemalce, niso imeli toliko poguma, da bi bili sploh oddali svoje glasovnice. To je pač sramotno!

No, junaški grajski oskrbnik in obenem župan, — ki včasih tako zmagonosno stopa po trgu, pri tem pa ne pomisli, da človek, ki ima tolikanj masla na glavi, kakor on, ne sme na solnce, kateremu je tudi že trgovec iz trga postrigel pošteno greben in mu pokazal, da ni sam na svetu — in vi pristaši njegovi, à-la Peternel, Sunko, Kolar itd. itd., kateri tudi niste vredni, da vaša imena blatijo slovenski časopis, le počakajte malo, že vam klenka mrtvaški zvon in ko spet pride povodenj ob Sotli, pazite, da ne splavate ž njo, vi in vaš neslavni vodja! V znak, da napredujemo mi, v kljub temu, da nas potisnejo ob steno, kadar le morejo in da so nam stavili vse mogoče zapreke, vršila se je letos pri nas prva velika slovenska veselica v Podčetrtku sploh, ki se je, vsa čast vrlim prirediteljem, zlasti pa odločnemu nastopanju visokošolca — voditelja vse veselice — moramo reči, obnesla s sijajnim uspehom, ker veliki prostori, pripravljeni za veselico, niso bili dosti prostorni toliki množici občinstva. Torej vrli sotrudniki, udarite krepko po isti poti naprej, kuteri ste si začrtali in le pokažite nam še o prilikah kaj enakega; vi pa rodoljubi okolice in domači, bodite nam naklonjeni in uverjeni, da nismo imeli pred očmi drugega smotra, kakor iztrgati slovenski trg iz rok naših zagrizenih nasprotnikov, dati mu slovenski značaj, bojevati se za slovenske naše pravice in gojiti narodno stvar! Počasi sicer, a priznati mora vsak, tudi najhujši sovražnik naš, da „Slovan gre na dan“ in to nam daj upanje v boljšo bodočnost! „Na zdar!“

Narodno-gosp. novice.

Kmetje, oskrbuje si pravi naraščaj sadnega drevja.

V mnogih družbah in spisih se sliši in čita ter prepira, katere vrste sadnega drevja so najbolj primerne za naše kraje. Ne bodemo se tukaj danes spuščali v različne vrste sadjereje, omejiti se hočemo le samo na vprašanje katere vrste jabolk

so najboljše za naše kraje in torej najbolj vredne razmnoževati?

Pred kakimi dvajset leti je priredila kmetijska družba štajerska razstavo jabolk, (katere hvalevredno navado menda pozneje ni mnogokrat ponavljala). Šlo je na razstavi za to, katere vrste jabolk, tukaj gojenih, so najbolj dišeče in torej največje vrednosti za kupčijo v daljne kraje?

Takrat so se odločile v terno tele tri vrste: 1. Zlata angleška parmena, 2. jesenski kosmač ali ledrarca in 3. štajarski mošancelj.

Poznam in gojim vse tri vrste, ali z ozirom na gorsko podnebje tukajšnjo moram iz teh treh vrst dati prednost mošanceljnu. Tega pa je na Štajerskem, kakor mi piše dr. Ipavec iz Št. Jurja, do 30 različnih vrst, iz česar se lahko posnema, kako težko je zadeti za različne lege zemlje, kraja itd. pravo vrsto.

Žalibog so nekatere se že nekako preživele, dobile bolezní v splošno, da ne kaže jih prenovljati. Toda nekatere pa so še kaj čile, jako rodovitne in vsled tega, kakor tudi okusa in obstojčnosti vsega priporočila vredne.

Glede obstojčnosti bi lahko rekli hvalo tudi kosmačem, katerega je tudi več vrst. Po okusu se mi pa zdi, da je precej zadej od mošanceljna.

O angleški parmeni moram reči najboljšo hvalo le, ako more sadje le dobro dozoreti, kar se pa v hribih težko zgodi. Znana mi pač ni dosti njena obstojčnost.

Nadalje se tudi priporočajo razne vrste rajnet, katere se tudi v hribih dobro ponašajo glede na rast in rodovitnost pa tudi na okus. So pa še tudi mnoge druge vrste, katerih imena ne morem doznati, (dobil sem jih iz Št. Jurja in Ljubljane), ki so vredne vsestranskega priporočila in razširjenja. Ker vse te vrste le strokovnjaki morejo spoznati in razločevati, ne mučimo se mi z njih pravimi imeni.

Dragi kmetič jaz ti svetujem drugače. Ako si želiš svoje sadno drevje kolikor mogoče in najboljše oskrbeti, pripravi si naprej lepih divjakov. da pa moreš dobiti po ceni ali pa morda zastonj dobrih vrst sadnih dreves, ako jih nimaš doma, idi sedaj ko je drevje polno h kakemu sosedu ali znancu, naj bode že blizu ali daleč, poprosi ga; naj ti da poskusiti raznih vrst njegovega sadja. Ako je količkaj prijazen, ti tega ne bo odrekel. Sedaj pa izbiraj, katera vrsta ti najbolj ugaja. Zatem poprosi, da ti ono drevo nekako zaznamvajo in v prihodnji spomladi se zopet napoti k onemu prijatelju, da si narežeš od onih dreves cepičev. Na ta način bi se dobre vrste sadnega drevja med kmeti najbolj razširjalo.

Imamo namreč pri nas še dosti starih dreves, katerih sadje je kaj izvrstno. Toda čas doteče ali pa kaka druga nezgoda drevo poškoduje, da ono hira in prej ali slej usahne. Vendar škoda še ni tolika na enem drevesu, nego še večja je, ako z njim vred usahne tudi vrsta onega drevja. Na takšna drevesa je treba posebno paziti in ako vidimo da začne hirati, podvizajmo se, da ne izgubimo za vzelej one vrste, kar pa storimo ravno s precepljenjem.

Po naših krajih je še veliko vrst sadja, katera, ako bi bila svetu znana, imela bi veljavo na daleč okolu. V kratkem naj povem, kaj iz domačega kraja, kjer tudi gojimo precej pridno sadjerejo. Seveda imenujemo sadje, kakor po njem tudi drevo po domačih imenih.

1. „Bela sladka“. To je jabolko bele, ob solnčni strani fino rdečkaste barve. Jabolko je precej debelo, pa ima mehko lupino in veliko sladkorja. Varno spravljeno počaka dolgo v zimo.

2. „Močnica“. Ta vrsta rodi bolj po redko, pa ima zato večjo vrednost. Sadju dozori bolj pozno, ali je tembolj mikavno, ker je močno rdeče, gostega mesa, pa ima kakor mi znano, med našimi jabolki največ sladkorja. Seveda se za to otroci najbolj pipajo. Dozori pač bolj pozno, ali drevo zraste košato in visoko.

3. „Gospojnica“. Sad je kaj prijeten, aromatično sladek, lepo rdeče-belo pobarvan. Tudi se vzdrži še nekaj časa na suhem.

4. „Ječmenka“. Sad belo-rumen in precej droben, ali zato prav sladak. Prav ljub je še posebno zato, ker je najugodnejši.

5. „Čebulka“. Jabolko podobno debeli čebuli, kislo, rabi se navadno v juho, kjer je zelo priljubljeno.

Da mi čas in prostor dopušča, naštel bi še lahko mnogo vrst, ki se med nami gojijo. Vendar s temi hotel sem le pokazati, da v naših pohorskih hribih nismo brez sadnega drevja. Ako sedaj v jeseni prideš, dragi čitatelj, semkaj, čudil se boš, ko boš ugledal množice od sadja povešenega drevja.

Radi tega ne morem umeti, da naši gg. potovalni učitelji drže se v tej stroki parole: Le samo par vrst drevja, drugo pa proč. Tega jaz ne razumem! Vsak kraj, vsaka lega zemlje in vsaka vrsta sadja ima svojo posebnost. Ako navrh še računimo na vzroke na pódnebnju, ne moremo reči drugega, nego kar govori znani latinski pregovor: Vse poskusite, kar je boljšega pa ohranite!

Pohorski.

Politični pregled.

— **Državni zbor** bo sklican najbrže šele 22. novembra. Ta kasni rok priča, da si je vlada v svesti, da zopet ne pride do rednega dela v državnem zboru. Poslanci bodo sklicani le na videz, da vlada pokaže voljo ustavnega delovanja in da bo potem lahko z mirno vestjo spet nadaljevala svoj absolutistični sistem s § 14. Ta paragraf predstavlja avstrijsko ustavo.

— **Italijanski ogleduhi na Primorskem.** Naša zvezna država in naša prijateljica Italija prav skrbno goji ogleduštvo na Primorskem. Italijanski ogleduhi so poizvedeli vse podrobnosti naših 15 in 19 cm topov, tako da ima Italija take topove ko Avstrija. Za časa vaj naše mornarice ob dalmatinskem obrežju je našemu brodovju vestno sledila neka italijanska ladja, na kateri so bili general Riccioti Garibaldi, neki italijanski fregatni kapitan in grof Ross. Ti trije so pridno fotografirali iz ladje avstrijske utrdbe; tudi dopisuje si grof Ross pogosto z nekim risarjem v „Stabilimento Tecnico“ v Trstu, tako da so Italijanom znane celo podrobnosti mobilizacijskih načrtov „Avstrijskega Lloydja“. Vsega tega pa je kriva naša vlada sama, ki ne stori resnega koraka proti italijanskim ogleduhom.

— **Berolinski mestni zastop in Slovani.** Berolinski mestni urad je dovolil ondotnim češkim in poljskim „Sokolom“, da telovadijo v telovadnicah mestnih šol. Naučno ministrstvo pa je to prepovedalo. Mestni zastop je nato v svoji seji enoglasno protestiral proti temu odloku, češ, da vlada nima pravice izdati takega odloka. Sam nadžupan je izjavil, da se s tem kršijo pravice mestnega zastopa. Gledé čeških in poljskih sokolskih društev pa je izjavil mestni zastopnik Kassel, da so ravno tako člani teh društev berolinski meščanje, kakor drugi, kateri imajo iste pravice kakor njihovi nemški someščanje. Predlog, da se mestnemu uradu izreka priznanje za njegov nastop proti vladi, je bil z burnim odobravanjem enoglasno sprejet.

— **Saksonski kralj, Jurij** je umrl dne 15. t. m. v starosti 72 let. Leta 1866 se je bojeval, na strani Avstrije proti Prusiji, v prusko-francoski vojni pa se je bojeval kot pruski častnik. Na prestol je prišel pred dvema leti kot 70 letni starček. Najmlajši sin se mu je ubil pri neki vojni, sinaha Lujiza mu je ušla s hišnim učiteljem Gironom, sin Maks pa je vstopil v samostan. Vse to mu je močno zagrenilo življenje. Z našim cesarjem sta si bila dobra prijatelja.

— **Na Balkanu** se zopet mračí; vsa znamenja kažejo na to, da stopi makedonsko vprašanje zopet na površje. Makedonski odbor v Sofiji je izdal memorandum, v katerem pravi, da zopet začne z delom za osvoboditev Makedonije. O usodi te dežele imajo odločevati Srbi in Bolgari, a zdaj se ta dva naroda prepirata med seboj, zato je obzorje temno. V makedonskem vprašanju bi bil skupen nastop Srbov in Bolgarov nujno potreben, a tega ni; bolgarski ustaši mislijo, da nimajo pametnejšega dela nego ubijati Srbe. To je tolovajsko delo, katerega pa ni kriv bolgarski narod, temveč neka posamezna klika, ki si je nadela nalogo pobiti vse ugledne Srbe.

— **Ustaja v nemški Afriki.** Svoje dni so se Nemci norčevali nad Angleži, da ne morejo ukrotiti priprostitih Burov. Sedaj jim pa samim presneto trda gre tam doli. General Trotha ima 8000 najboljših vojakov in z njimi ne more ugnati v kozji rog na pol nagih in to z loki in puščicami oboroženih divjakov. Ustašem se hočejo pridružiti še Hotentoti. Kaj bo potlej? To bo še le treba bobnati po Berlinu za prostovoljce v nemško Afriko!

Rusko-japonska vojna.

Strahoviti boji na mandžurijskem bojišču med Mukdenom in Liaojangom ob reki Šakho, ki so se bili na obeh straneh, na ruski in japonski, s heroičnim pogumom in požrtvovalnostjo, so se za Ruse sijajno končali. Ti boji so trajali neprenehoma deset dni; Rusom se je posrečilo prodreti japonsko središče, zaplenili so jim mnogo topov in ujeli več sto Japoncev. Rusi so vrgli svoje

neprijatelje daleč nazaj, general Kuropatkin je vodil osebno napad ter jezdil na čelu svojega polka med najhujšim svinčenim dežjem proti sovragu.

Gotova stvar je, da je japonsko prodiranje ob reki Šakho ustavljeno, Japonci so bili strašno razbiti, Rusi pa so zmagovito šli naprej proti sovražnemu taborišču. Kot popolnoma nepristranski poročevalci beležimo, da je bila japonska vojska poražena na vsej črti: General Nodza s svojo armado je bil odločno pobit, armada generala Yameza je bila skoraj uničena, poveljnik Oku, ki se je boril na levem krilu proti Rusom, pa ni dosegel nikakih uspehov. V naslednjem poročamo o zadnjih dnevih na bojišču.

Iz Mukdena, v torek: Bitka še vedno traja z neoslabljeno silo na celi črti, da celo po noči ne preneha boj. Boj v nedeljo, ki je divjal ves dan, je bil najgrozovitejši, kar jih je bilo v tej vojni. Rusi so naskočili vse japonske pozicije na celi fronti. Brez dvoma bo to strahovito prelivanje krvi, ki je nima primere v svetovni zgodovini, še trajalo dva do tri dni, predno bo padla odločitev. 22. pehotna divizija Meindorfovega voja je napadla japonske pozicije zapadno od vasi Suketun in Huanšan, 20 kilometrov južno od Mukdena, ter pognala Japonce v beg, ki so pustili na bojišču vse svoje ranjence in mrtvece in večje število topov. V noči z nedelje na ponedeljek so Rusi z uspehom navalili na Japonce in jim odvzeli več topov. V ponedeljek so zopet na celi fronti naskočili japonske pozicije. Izgube na obeh straneh so ogromne.

Dne 15. in 16. t. m. se je bitka nadaljevala na celi fronti. Ruska armada je vzdržala vse svoje pozicije. Na posameznih točkah se je celo posrečilo po zmagi trdovratnega sovražnikovega odpora stopiti v ofenzivo in prodreti proti jugu. 16. t. m. ob 6. uri zvečer so pregnali Petrovski, Neušlotski in Vilmanstranski polki sovražnika iz utrjenih pozicij pri Huanšanu in odvzeli 8 topov. Prejšnjo noč so Japonci med 12. in 1. uro trikrat naskočili v gostih infanterijskih masah ruske pozicije na obrežju reke Šakhe. Rusi so jih sprejeli z grozovitim artilerijskim ognjem, ki je trajal trideset ure in jih odbili, provzročivši jim ogromne izgube.

Dne 17. je divjala na celi fronti bitka. Na levi strani stoječi ruski kor je naskokoma zavzel vrhove pri Finsjatunu, ki obvladujejo celo ravnino. Na ruski fronti in na desnem krilu je položaj ugoden. O splošnem položaju cele bitke se sicer še ne more izreči končna sodba, ker še boj vedno traja, vendar pa je strateški položaj Japoncev neugoden. Ako bo bojna sreča še vnaprej ugodna za Ruse in ako se izrabijo sedanje šanse, lahko nastopi za Japonce katastrofa, ki bo mahoma končala to krvavo vojno.

Poročila generala Saharova: V noči 16. t. m. so Japonci napadli dva naša polka na takozvanem Gozdnem griču in jih prisilili, da sta se umaknila. Ko smo dobili novih vojev na pomoč, smo navalili na imenovani grič in ga po ljutem boju mož proti možu zavzeli. Naši voji so zasledovali Japonce več kilometrov daleč. Noč dne 17. t. m. je bila mirna. Zjutraj se je najprvo pričel artilerijski boj, nato pa je naša armada naskočila sovražne pozicije, jih zavzela in zasledovala sovražnike 2-km daleč. Odvzeli smo jim 11 topov in več pušk.

Po došlih poročilih so Japonci v noči na 17. t. m. naskočili naše pozicije na desnem krilu. Vsi napadi so bili odbiti. Tekom tega dneva so naši voji zavzeli po hudem boju vas Šlansia zapadno od Šahopa. Sovražnik je z vso silo obstreljeval mu odvzete pozicije in navalil na Putilovo goro. Vnel se je skrajno ljut boj z bajoneti. Več častnikov, ki so se na čelu svojih vojev postavili v bran sovražniku, je bilo prebodenih z bajoneti. Zvečer in ponoči smo z vojaškimi častmi pokopali padle Ruse in Japonce. Proti našemu centru se zbirajo znatne japonske vojne sile. Na našem levem krilu se 17. t. m. ni dogodilo ničesar posebnega.

Zavzetje gore „Osamelega drevesa“. Po poročilih iz Petrograda si je 6. kompanija 23. sibirskega polka stekla največjih zaslug, da so Rusi zopet zavzeli goro „Osamelega drevesa“. Japonci so z bajoneti prebodli poveljnika kompanije in ga vrgli preko neke skale, da je bilo njegovo truplo popolnoma razbito. Z ozirom na to je bilo rusko moštvo do skrajnosti razdraženo. Majendorf je dobil pravočasno novih vojev na pomoč. Rusi, kakor Japonci so se borili kakor levi. Za vsako drevo se je vnel poseben boj. Borilo se je z bajoneti in s pestmi. Rusi so mnogo Japoncev z rokami udušili. Nasipi in jarki so bili dve vrsti daleč prenapolnjeni z mrtveci. Rusi so izgubili v tem boju 4000 mož, Japonci pa še veliko več.

Berolinski „Lokalanzeiger“ poroča, da se je Rusom posrečilo predreti center japonske armade. Zmaga je zahtevala ogromnih žrtev. Vse polje je pokrito z mrtvimi trupli. Boj še vedno traja. Zmago so priborili sibirski strelci. Več sto Japoncev je bilo ujetih. Rusi prodirajo naprej.

Iz Petrograda se brzojavlja: Od desne naše armade so došle ugodne vesti. Dve rezervni bri-

gadi generala Nodza ste razbiti in ruska armada je po sedemkratnem nadčloveškem naskoku zavzela japonske pozicije pri Linšigu ali Linšipu.

S tem je Rusom odprta pot, da lahko obidejo japonsko levo krilo, kar bi bilo za končni izid bitke najbrže odločilnega pomena.

Iz Petrograda: V torek ob 11. uri dopoldne se je ruski armadi posrečilo prodreti japonsko središče, ujeti več sto Japoncev in jim odvzeti več baterij topov.

General Kuropatkin sam, ki je osebno poveljeval rezervi, je povzročil ugodni uspeh bitke. Vedno znova je vodil ne boječ se nobenih nevarnosti, voje svojih rezervnih brigad v boj, dokler se ni isti med Linšipom in Šahopom končal na korist Rusom. Tega boja so se udeležili 1., 10. in 17. evropski armadni kor in 4. in 6. sibirski kor. Bitka je bila strahovita in dolgo časa se sploh ni vedelo, na katero stran se nagne odločitev. Šele ko je Kuropatkin z novimi voji pritisknil na japonske pozicije, je postal položaj za Japonce nevzdržljiv, vsled česar so se morali umakniti. Vendar se pa umikanje ni popolnoma posrečilo, ker je Kuropatkin ujel veliko število bežečih Japoncev in jim odvzel več baterij topov. Armada generala Nodzu je brez dvoma popolnoma poražena.

Po poročilih iz Petrograda priobčujemo ruski listi obsirne posebne telegrame, ki izpopolnjujejo uradna poročila generala Saharova. Razen že navedenih 12 topov so trije polki 22. divizije uplenili pri Huanšanu 6 topov, šest polkov vzhodnega krilu pa 24 topov. — Poročevalec „Birzevih Vjedomosti“ brzojavlja iz Harbina: V noči na 17. t. m. so Rusi prodrli proti japonskim pozicijam, so pregnali Japonce iz šest pozicij in jim odvzeli osem topov. Japonci so se na to umaknili na močno gorato pozicijo. Ob 2. uri popoldne so jo Rusi naskočili, jo zavzeli in uplenili zopet 16 topov in 8 brzostrelnih topov. — „Rus“ naglašja, da so Japonci vse stavili na eno karto. Ako pa sedaj ostane uspeh definitivno na ruski strani, je japonska armada uničena. — Po poročilih iz Petrograda so Rusi našli v neki utrjeni poziciji, iz katere so pregnali Japonce, 600 mrtvih japonskih vojakov. — Iz Pariza pa se poroča, da je v pričo sedanjih velikih uspehov ruske armade na bojišču zagotovljeno, da bo Kuropatkin imenovan za generalissima vseh mandžurskih armad.

Baltiško brodovje je že preplulo veliki Belt in jadra sedaj proti severu. Ni znano, ali bo plulo skozi sueški kanal, ali okolu Afrike ali Amerike.

Port Artur. Japonci neprestano streljajo na Port Artur. Na svojih glavnih pozicijah imajo 400 topov, ki stoje ob Volčjem hribu do Takušana. Vesti o odhodu baltiškega brodovja so Japonce preplašile. Od vseh strani zbirajo nove trume.

Berolin, 20. oktobra. Danes je došla vest, da so Rusi na desnem krilu porazili pet japonskih divizij in zavzeli postajo Šaho.

London, 20. oktobra. Neki japonski oddelek, broječ pet bataljonov in tri baterije, je zašel preveč vzhodno. Rusi so ga napadli, razbili in mu vzeli pet topov.

London, 20. oktobra. Kuropatkin in Oyama sta dobila znatno pomoč. Rusi so poslali na novo 20.000 mož na bojišče.

Peterburg, 20. oktobra. Kozaki generala Miščenka so imeli boj z dvema bataljonoma japonske infanterije. Ruska artilerija je streljala jako izborna, da so morali japonski topovi utihniti. Japonci se umikajo.

Peterburg, 20. oktobra. Poročajo iz bojišča o groznih dogodkih iz zadnjih bojev. Celi polki so bili uničeni, ruskih častnikov nepričakovano mnogo ubitih, kar priča, da je njihova hrabrost vzvišena nad vsako pohvalo.

Književnost.

— **Talija.** V založbi Goriške tiskarne And. Gabrščka je izšel 17. snopič „Talije“, ki prijavlja znano založbo „Mlinar in njegova hči“, ki bo diletantskim odrom gotovo dobrodošla.

— **Rokovnjači.** V isti založbi je izšel drugi popravljeni natisk Fr. Govekarjeve narodne igre „Rokovnjači“. Igro, ki je znana po svojih vrlinah, priporočamo najtopleje.

— **Gragjevni pristojbenik.** V zalogi tiskarne C. Albrecht v Zagrebu je izšel novi „Gragjevni pristojbenik“, ki obsega analize in splošne cene raznih del ter gradiva z nadrobnim opisom poedinih del stavbene stroke. Potreba take pregledne, priročne knjige je občutna pri nas Slovincih, in ker v svoji literaturi še nimamo podobnega dela, priporočamo gorko to hrvatsko knjigo tehničnim krogom. Sestavili so jo uredniki stavbenega odseka in kulturno-tehničnega urada kr. hrvatsko-slavonske in dalmatinske deželne vlade, ter odgovarja popolnoma duhu današnjega časa. Delo je tiskano v obliki velike osminke, obsega 46 tiskovnih pol s 724 stranmi. Posameznim oddelkom so pridejane jasne ilustracije in za hitrejšje računanje tabele. Knjiga je vrlo lepo opremljena, v obliki in tisku dovršena ter je v čast ugledni tiskarni C. Albrecht-ovi. Cena knjigi je 15 kron, kar nikakor

ni mnogo, če se oziramo na razne stroške takega strokovnega dela. „Gradjevni pristojbenik“ bo dobro služil vsem stavbenim uradom, inženirjem, arhitektom itd.

Naroča se pri založni tiskarni C. Albrecht, Zagreb, Dolga ulica 26.

Razne stvari.

— **Slovo pred vojsko.** Na kolodvoru v Samari na Ruskem se je odigral te dni sledeči dramski prizor: „Neki mladi častnik se je poslavljaj od svoje žene, da se odpelje na vojsko zoper Japonce. Mlada žena se ga je oklenila okoli vratu s tako močjo, kakor bi ga za nobeno ceno ne hotela več izpustiti ter pri tem pretresljivo ihtela. Častnik se je močno boril, da mu ne pri-teko solze, a premagal se je. Tedaj je zabrlizgala lokomotiva. To je vrhunec razburjenja za mladega častnika. Zgrudil se je mrtev na tla. Mlado ženo so odpeljali nezavestno. Šele doma je odprla oči, toda bila je blazna.

— **Do sedaj še malo znan ruski pregovor:** Ljubi svojo ženo kakor svojo dušo in tresi jo kakor sadno drevo.

— **Najlepši hotel na svetu** je v New-Yorku. Skupno z opravo je veljal 30 milijonov kron in ima 18 nadstropij. V njegovi knjižnici je 2150 knjig; v jedilnici je prostora za 10.000 oseb.

— **V mestu Peoria v Ameriki** je neko dekle postavilo svoj klavir ven v gozd, da se tam uči daleč od človeštva. Dekle zasluži križec za zasluge.

— **Protestanska poroka v katoliški cerkvi.** Nemški časopisi poročajo, da je škof vratislavski (Breslau), kardinal Kopp, dovolil, da je v neki katoliški farni cerkvi njegove škofije opravil protestanski pastor Pohl iz Ratibora poroko hčere protestanskega patrona dotične farne cerkve, plemenitega graščaka, obred se je vršil seveda po luteransko. Vsi listi se čudijo temu činu kardinala Koppa, nekateri pa dostavljajo, da je patron dotične katoliške farne cerkve kot patron pravico imel zahtevati, da se poroči njegova hči v katoliški cerkvi njegovega patronata. V Avstriji bi ne bilo mogoče dobiti protestantom katoliške cerkve za svoje boguslužne opravke. Ako bi to bilo v Avstriji dovoljeno, potem bi n. pr. prepir za cerkev in božjo službo v Ricmanju pri Trstu ne imel podstave.

Za nagrobni spomenik Antona Šumljaka, nadučitelja v Gotovljah

so nadalje darovali: g. J. Zupanc, obč. taj. v Žalcu 2 K; g. Kocmut, uč. v Halozah 1 K; g. S. Pečar, uč. v St. Pavlu 1 K; g. A. Žager, naduč. v Petrovčah 2 K; gospod in gospa Brinar, naduč. v Gotovljah 4 K; gđc. P. Flis, uč. r. d. v Žalcu 2 K; g. M. Reicher, posojil. urad. v Mariboru 3 K; g. J. Pilihi, naduč. pri Sv. Štefanu 2 K; č. g. K. Presker, kaplan na Bizeljskem 5 K; g. L. Šah, naduč. v Teharjah 2 K; g. Fr. Nidorfer, velepos. v Vrbji 2 K; Neimenovan v Žalcu 4 K; in p. n. učiteljstvo celjske okoliške šole 9 K; z že izkazanim zneskom skupaj 177 K.

Nadaljne doneske naj se blagovoli pošiljati blagajniku, g. Rajku Vrečer v Žalcu. Slovesno odkritje spomenika se objavi svoječasno.

Darila.

Družbi sv. Cirila in Metoda so od 1. do 30. septembra 1904 poslali prispevke in darila p. n. gg. in društva: Upravištvu „Slovenskega naroda“ v listih izkazane zneske skupaj 366 K 47 h; upravištvu „Slovenca“ 32 K; podružnice: v Polzeli zbirko ob veselici 28. avgusta 60 K; za Velikovec in okolico 103 K 20 h; ženska in moška podružnica v Kamniku čisti dobiček od veselice 310 K (med temi kot pokroviteljstvo gospe Terezije Kemperle 200 K); Bralno društvo v Dolu delež čistega dobička od veselice 10 K 26 h; Loski diletantje čisti dobiček Gregorčičevega večera 40 K 40 h; društvo „Kamnik“ v Kamniku pokroviteljstvo 200 K; Šentjakovski Mohorjani 24 K 10 h; Ana Hrenova iz Krakovega pokroviteljstvo 200 K; A. Štritof 2 K; A. Bree, župnik 4 K; Jožef Žagar župni upravitelj pri sv. Lovrencu ob Temenici 40 K; K. Dolenc ravnatelj pom. uradov na Dunaju 1 K; Radojca Virod in Janko Ilc iz Šmarja dobiček pri igrah 10 K; N. Poniz, Gorica 3 K; Hr. Jenko, Lipica 2 K; dijaki iz sv. Petra pod sv. Goro nabrali v veseli družbi 30 K; Adela Detela v Dobu 20 K; I. Mlakar 2 K; Fr. Demšar 4 K; Ivan Novak, Dole, 2 K 70 h; Fort Herle v Solčavi zbirko 2 K 61 h; Frank Sakser, New-York, kot preostanek med Slovenci v Ameriki nabrane vsote za nabavo traku društveni zastavi ljublj. telov. društva „Sokol“ 120 K; Ivan Sakser, župnik, 5 K; Fran Maselj ustanovino 20 K. Za mladinske spise; 58 K 10 h. Za „narodni kolek“ 180 K.

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Listnica uredništva.

V številki 80 „Domovine“ se nam je v „Listnico uredništva“ vrinila mala pomota. Nadučitelj g. Cvahte, ki je dolžil g. Cvetka, da je pisal lani neke članke proti nadzorniku g. Dreflaku, je moral to obdolžitev pred pričami (ne pred sodiščem) kot izmišljeno in neresnično preklificati.

„Občeslov. obrtno društvo v Celju“

naznanja, da se sprejemajo oglasi za „Kažipot“ po slov. Štajerskem, ki ga izda za leto 1905. še do

• 15. novembra 1904. •

Oglase je pošiljati na „Občeslovensko obrtno društvo v Celju“, katero daje tudi vsa tozadevna pojasnila. (463) 1

V slovo!

Ker mi ni bilo mogoče povodom preselitve iz Žusma v Kozje osebno se posloviti od cenjenega učiteljstva šmarskega okraja, vseh prijateljev in znancev, kličem jim tem potom prisrčni „Z Bogom!“

Ljudevit Učlar
učitelj.

(460) 1

Z jako dobrim uspehom uporablja

Vydrovo žitno kavo

vačna gospodinja, katere prirojena dolžnost je, samo okusno pripravljena jedila dajati svoji rodbini. Istina je, da zmes $\frac{2}{3}$ Vydrove kave z $\frac{1}{3}$ zrnate kave, dobre, nikoli ne cenejše vrste, da pijači nepresežno dober okus.

Napačni nazori so, kdor misli, da se z uživanjem Vydrove žitne kave samo prihrani, okus pripravljene kave dokaže, da si sicer prihranimo in poleg tega pripravimo tako delikaten zajuterk in južino, da se nam ni treba tudi najiminitnejšega gosta sramovati.

Otrokom ne dajajte druge kakor popolnoma samo Vydrovo žitno kavo, ker jim neobičajno prija in je zelo redilna, a zrnata kava zelo škoduje, ker hrani v sebi strupeni in škodljivi kofein. (456) 1

Zaloga Vydrove žitne kave Josip Matič, Celje.

Moric Rauch

trgovina s steklom in barvami

Celje, Rotovška ulica št. 4

priporoča svojo bogato zalogo
- - najboljšega in trpežnega - -

laka za tla

s kojim si lahko vsakdo sam tla pobarva. — Cena škatlje (1 kilogr.) v štirih različnih - barvah 1 K 80 v (90 kr.). - (382) 12-3

Šovro Pokorny

svečar v Celju

uljudno naznanja čast. duhovščini in p. n. občinstvu, da se preseli iz Gledališke ulice v

Graško ulico št. 16
(nasproti mitnici).

Zajedno se priporoča gg. trgovcem za sv. Miklavža in božič v mnogobrojna naročila.

Solidna postrežba. Cene nizke.

Mesto distrikt. zdravnika v Šoštanju.

Za občine: Trg Šoštanj in okolica, sv. Florjan, Topolšica, in Šmartno na Paki z letnim dohodkom 1400 kron se razpisuje mesto definitivnega distriktnega zdravnika do 20. novembra 1904.

Pravico do imenovanja ima visoki štajerski deželni odbor. Prošnje s potrebnimi prilogami sprejema distriktni odbor v Šoštanju. (458) 1

Divji kostanj

kupuje po najvišji ceni

Josip Matič, trgovec špecerijskega blaga
(451) v Celju, Kolodvorske ulice št. 7. 2-1

Šunka

s kožo 1 gld., brez kože 95 kr., brez kosti s kožo 1 gld. 10 kr., plečeta brez kosti 90 kr., suho meso 78 kr., slanina 82 kr., prešičevi jeziki 1 gld., goveji 1 gld. 20 kr., glavina brez kosti 45 kr. Dunajske salame 80 kr., prave boljše 1 gld., iz šunke 1 gld. 20 kr. Ogrske la salame 1 gld. 70 kr., salame à la ogrske trde 1 gld. 50 kr. kila. Velike klobase po 20 kr. — Brinovec in slivovka pristna liter 1 gld. 20 kr. — Pošiljam le dobro blago od 5 kil naprej proti povzetju.

JANKO EV. SIRC v Kranju. (436) 12-9

SLOVENSKA TVRDKA.

SLOVENSKA TVRDKA.

Vincenc Camernik, kamnoseški mojster

Nova ulica 11. CELJE Nova ulica 11.

priporoča svojo do 200 komadov

broječo zalogo

iz različnih mramorjev, granita in si-jenita od preprostega do najfinejšega izdelka, po konkurenčnih cenah. Priporoča se tudi preč. duhovščini za izdelovanje umetnih cerkvenih, v to

grobni spomenikov

stroko spadajočih del, kakor oltarjev, prižnic, obhajilnih miz itd. Izvršuje tudi vsa stavbena dela.

Priznana točna in solidna postrežba.

(345) 15-13

„Slovenski Štajerc“

radikalno narodni list

ki zastopa koristi štajerskih in koroških Slovencev, izhaja na 16 straneh vsakih štirinajst dni v Kranju in stane 2 kroni na leto.

(435) 3-3

Slovo!

Vsem dragim gg. tovarišem in gđc. tovarišicam konjiškega okraja, od katerih se mi ni bilo o priliki odhoda s tamošnjega okraja možno osebno posloviti, kličem tem potom pristrčni „Z Bogom!“ Tamošnjemu učit. društvu, katerega zborovalni dnevi so mi nudili toliko prijetnih, nepozabnih uric pa: „Živi, rasti, razvijaj se!“

Št. Rupert, dne 15. oktobra 1904.

(459) Fran Zupančič, nadučitelj.

Naprodaj.

Po prav nizki ceni se prodaste v trgu Sevnici dve skupaj spadajoči

hiši

z malim vrtom in lepim prostorom pred hišo. Obe hiši ste jako pripravi za kakega obrtnika (rokodelca). V pritličju večje hiše je starodavna kovačnica tik okrajne ceste pri vходу v trg.

K hiši spadate dve njivi, gozd in travnik v meri 3469 m². Ena njiva je lep stavben prostor. Cena 4800 K. Gotovega denarja je treba polovico; druga polovica ostane lahko na hiši. (433) 3—3

Natančneje se izve pri upravnistvu „Domovine“.

Služba distriktnega zdravnika v trgu Vransko pri Celju

se odda. — Plača obstoji iz deželne subvencije letnih 540 K in 1/10 občinske priklade okoli 220 K. skupaj 760 K. Zdravljenje ubožcev se iz okrajne blagajnice posebej honorira in je sedaj pavšalirano na 560 K. Distriktni zdravnik more prevzeti tudi opravke sodnega zdravnika. Razun sposobnosti po § 15. postave od 23. junija 1892, dež. zak. št. 35 se zahteva temeljito znanje slovenščine. Ponudbe je poslati do 15. novembra 1904 **zdravsko-distriktnemu odboru na Vranskem.**

(447) 3—2 Schwentner, načelnik.

Dva učenca

s primerno šolsko izobrazbo se sprejmeta takoj v trgovino z mešanim blagom pri

Adalbertu Globočniku v Žalcu.

(453) 3—2

Skladiščar (Magaziner)

slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi zmožen, srednje starosti, samec, ki razume tudi boljša ključavničarska dela, se sprejme takoj pri železnarni A. Pogačnik, Ruše pri Mariboru.

(450) 3—2

Notarski kandidat

s prakso, želi službo premeniti. Ako mogoče v bližino železnice. — Naslov pove upravnistvo „Domovine“.

(455) 3—2

Postrežba točna
in solidna!

Cene nizke!

(441) 3 Kdor želi biti postrežen z dobrim blagom po solidnih cenah, naj se obrne na že dolgo obstoječo
— znano trdko —

Josip Hočevnar

Kolodvorska ul. 5 **Celje** Kolodvorska ul. 5

katera izdeluje vsakovrstne obleke
— po najnovejšem kroju. —

Velika zaloga tu- in inozemskega blaga.

Bogata izber narejenih oblek za gospode, dečke in otroke, kakor
— tudi najfinejših —

zimskih sukenj, ulstrov, pelerin in havelokov.

Postrežba točna
in solidna!

Cene nizke!

Hotel „Balkan“-Trst

Piazza dela Caserma (Narodni Dom)

(449)

10—2

3 minute od južn. kolodvora in poleg pošte s 60 moderno opremljenimi sobami.

Restavracija — Dunajska kuhinja — Kavarna

— Za goste hotela posebna restavracija v I. nadstropju. —

Dvigalo.

Električna razsvetljava.

Kopaljšča.

— Shajališče tujcev. —

Slav. občinstvu

priporočam svojo bogato zalogo raznovrstnih

peči, štedilnikov,

raznovrstne posode, kotlov za kuhinje in za kuhanje žganja.

Velika izber nagrobnih križev

Raznovrstni poljedelski stroji posebno pa slamoreznice.

Za jesensko gnojenje priporočam Tomaževo žlindro.

Navodila zastonj! Navodila zastonj!

Trgovina z železnino „Merkur“, P. Majdič.

Priporoča se p. n. gg. duhovnikom, pisateljem, založnikom in slavnemu občinstvu za vsakovrstno izvrševanje tiska od navadne do najmodernejše oblike. — Ker je bogato založena z najmodernejšimi črkami in okraski ter opremljena z motornim, oziroma električnim obratom, lahko izvršuje največja dela v vsaki množini in v - - kratkem času okusno in ceno. - -

Zvezna tiskarna

Schillerjeve ulice št. 3 **CELJE** Schillerjeve ulice št. 3

V zalogi ima in tiska v več barvah izdelane krasne **diplome**. Dalje: uradne tiskovine, kuverte, račune, pismene papirje, cenike, etikete, bolete, časopise, knjige, brošurice, cirkularje, reklamne liste, lepake, opomine, vabila, podobice, spovedne listke, razglednice hranilne in združne knjižice ter sploh vse v tiskarsko stroko spadajoče stvari. - -